
Kyrkomötet
Motion 2015:93
av Jerker Schmidt m.fl.

Stasi-infiltration av Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att för kyrkomötet redovisa den forskning och de utredningar som gjorts av Svenska kyrkan och kyrkokansliet kring kontakterna med diktaturen i DDR.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att sammanställa det samlade forskningsläget både det som egen forskning visat och det som andra bedrivit i en skrift att delge Svenska kyrkans församlingar och medlemmar.

Motivering

Under flera år har en debatt pågått om informatörer som arbetat i de nordiska länderna för främmande säkerhetstjänster från de forna kommunistiska staterna i Öst- och Centraleuropa. Bäst är kunskapen om diktaturen i DDR och de östtyska medhjälparna genom ett kartoteksarkiv, de så kallade Rosenholzdokumenterna. Seriös forskning har bedrivits på de många uppgifter som finns där.

Även Svenska kyrkan har avslöjats med Stasi-infiltration, kyrkan var under DDR-tiden osedvanligt aktiv när det gäller kontakter med och bistånd till den östtyska lutherska kyrkan. Fullt förståeligt ville man hjälpa trossyskon i en utsatt position. Men samtidigt blundade Svenska kyrkans representanter – förmådde eller ville inte se – att DDR-regimen utnyttjade stödet i propagandan.

Svenska kyrkan har under senare år på olika sätt uppmärksammat detta bl.a. har Växjö stift haft ett seminarium kring frågan.

Svenska kyrkans generalsekreterare uttalade sig i Kyrkans tidning för några år sedan om en genomlysning av frågan:

Svenska kyrkan på nationell nivå tittar nu på möjligheten att starta ett forskningsprojekt kring relationerna med forna DDR och andra totalitära stater.

– Att använda forskningens möjligheter ger oss hjälp att gå på djupet i det här svåra ämnet, säger Svenska kyrkans generalsekreterare Helén Ottosson Lovén.

– Det handlar också om att vidga frågan till att reflektera över nutida relationer med kyrkor i länder med totalitära regimer, fortsätter hon.

(KT 2013–04–25)

Det vore därför nu på sin plats att det redovisades vad detta arbete har burit för frukt och vilka lärdomar och slutsatser som kan dras.

Riksdagsledamoten och tidigare kyrkostyrelseledamoten Hans Wallmark (M) anger i en riksdagsmotion fyra skäl till att undersöka, genomlys och redovisa kontakterna med DDR:

- 1) Det handlar om att nu levande som pekats ut ska kunna tillbakavisa lögner.
- 2) Det skapar en möjlighet att sätta saker i sitt rätta sammanhang ifall man som informatör kan förklara att det fanns påtryckningar, ideologisk förvillelse eller annat bakom agerandet.
- 3) Det gör det möjligt att söka försoning med offer vars karriärer kan ha krossats eller som hamnat i fängelse.
- 4) Ytterst och viktigast handlar det om att sanningen alltid har företräde framför lögnen.

Sofia den 22 juli 2015

Jerker Schmidt (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kenneth Nordgren (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Ulla Littgren (FiSK)